

't Inschrien

2019 / 1

Kwartaalblad van de Vereniging Oudheidkamer Twente

Colofon

't Inschrien is het kwartaalblad van de Vereniging Oudheidkamer Twente.

Doelstelling

Het bevorderen van kennis en inzicht omtrent de culturen van stad en land in Twente, in het bijzonder voor wat betreft archeologie, geschiedenis, natuur en landschap en het streven tot het behoud van de bestaande culturen of overblijfselen ervan.

Redactie

Willy Ahlers, Jan Hinke,
Theo Leoné (hoofdredacteur) en
Harry Mulder.

Aan dit nummer werkten mee:

Geert Bekkering, Jan Hinke, Theo Leoné,
Wim H. Nijhof en Adrie Strikker.

Redactieadres

OKThuis
Stroinksbleekweg 12B
7523 ZL Enschede
redactie@oudheidkamertwente.nl

Bestuur

Voorzitter, vacant
Willem Wondergem, vicevoorzitter en penningmeester
Evert Ulrich, secretaris
Adrie Strikker, lid
Jan Morsink, lid

Secretariaat

secretariaat@oudheidkamertwente.nl
Rabo rek.nr: NL41 RABO 0129 5763 79

OKThuis

Stroinksbleekweg 12B
7523 ZL Enschede
Telefoon: 053-4787447
www.oudheidkamertwente.nl

Het abonnement is bij lidmaatschap van de vereniging ingesloten. Lidmaatschap van de vereniging kost per lid EUR 30,00, met partner EUR 35,00, jeugdleden tot 21 jaar EUR 15,00. Losse nummers zijn voor EUR 5,00 verkrijgbaar bij het secretariaat.

Nieuwe kopij moet uiterlijk 15 april 2019 bij de redactie zijn. Richtlijnen voor publicatie zijn te vinden op de website.

Publicatie of overname van artikelen, geheel of gedeeltelijk, is toegestaan mits de bron wordt vermeld.

Donatie, schenkingen en sponsoring:
schenkingen@oudheidkamertwente.nl

Een inschrien is een klein verborgen vakje in een tuugkist waarin men kostbare voorwerpen bewaarde.

Druk: Drukkerij Veltmann B.V., Enschede

ISSN 1875-2659

Inhoud

Elk jaar wachten op de eerste zwaluwen Rustig, laat Arend Heideman maar graven Theo Leoné	3
Jan Willem Berns, gedreven behoeder van lokale historie Geert Bekkering en Jan Hinke	8
Jozef, Jacobus en Paapsche stoutigheden Wim H. Nijhof	14
Vijf jaar snuffelen in Delpher Theo Leoné	18
Witte woningen monumenten van wederopbouw Theo Leoné	20
Uit de collectie: Gespreksstof van Gerritdina Adrie Strikker	22
Beeldenstorm in Zenderen Van de redactie	23

Bijschrift illustratie voorpagina:

Jozefkerk in Enschede, in beeld gebracht door Antoon Reuvers. De prent is in 1995 in een oplage van 100 stuks uitgegeven. Vijftig exemplaren werden voor 150 gulden per stuk verkocht ten behoeve van de restauratie van de kerk.

Elk jaar wachten op de eerste zwaluwen Rustig, laat Arend Heideman maar graven

Theo Leoné

Telkens maar schakelen. Snelheid of diepgang? Voor journalist Arend Heideman (1948) is de keuze duidelijk. Hij laat zich niet graag opjatten. Spitten moet je. Graven, graven, graven. Met als resultaat een indrukwekkende reeks publicaties over goed en fout in oorlogstijd, waterputten van Benteimer zandsteen en het gedrag van zwaluwen.

Heb je ze al gezien? De boerenzwaluwen zijn terug! Geen 1-aprilgrap. Ze vlogen de niendeur binnen.

Begin jaren negentig begon Heideman aantekeningen te maken. “Wat automatisch gebeurt, ga je niet bijhouden. Ik maakte me zorgen over onze zwaluwen. Zouden ze wel terug komen? Hoe lang nog?”

Het ene jaar waren de eerste zwaluwen terug op 23

maart. Eén keer pas op 19 april. Spannend! En afgelopen bijna dertig jaar ook drie maal exact op 1 april, de grappenmakers.

Journalist Heideman woont op het oudershuis, in een boerderij anderhalve kilometer buiten Gelselaar. Een dorp van niks, met zijn zevenhonderd inwoners? Helemaal mis. Dan kijk je niet goed. Het Gelderse dorp op de grens van de Achterhoek en Twente bruist van de verhalen. Over ganzen en

De zwaluwen voelen zich thuis in Gelselaar. Gebruiken zelfs een kleerhanger. Foto Arend Heideman

*“Hoe lang zouden onze boerenzwaluwen nog terugkeren. Ik maakte me zorgen en begon te tellen.”
Foto Arend Heideman*

zandstenen waterputten. Over gereformeerden en remonstranten, meester Heuvel en zaadhandelaar Kolkman. De kern van Gelselaar is een beschermd dorpsgezicht. Lees en huiver in het boek *Dorp zonder zwaluwengewelf*, van de hand van Arend Heideman.

Kerstkind Heideman zou eigenlijk boer worden. Ook weer niet. Vier jaar hielp hij zijn vader op het gemengde bedrijf met koeien, varkens en aanvankelijk ook kippen. “Vroeger had je huisslachten. Als ik zelf had moeten slachten, was ik vegetariër geworden. Boer zijn was toch niets voor mij. Vanaf het begin had ik grote belangstelling voor de historie. Als Trouw met de post kwam, was ik met de krant foetsie. De school net een gevangenis, ik zat liever in het bos.”

Gek op witte fietsen, in een wereld die snel beter moest, pakte Arend de cursus Journalistiek van de Leidse Onderwijsinstellingen op. En ook meteen

In een straal van 75 kilometer rondom Bentheim bevinden zich waterputten van Bentheimer zandsteen. Arend Heideman bracht ruim 200 exemplaren in beeld. Zou een van hen ouder zijn dan 1575? Dat jaartal staat gekerfd in de put bij de boerderij waar de Heidemannen wonen. Ook de op een na oudste put van Bentheimer zandsteen (uit 1579) bevindt zich in Gelselaar. Kanttekening van Arend: slechts op een kwart van de putten staat een jaartal. Maar toch. Met paard en wagen kwamen de putten uit de groeves net over de grens.

Te vinden in een gebied 75 kilometer rondom Bentheim, waterputten van Bentheimer zandsteen. Het oudst bekende exemplaar met ingekerfd jaartal bevindt zich in Gelselaar en stamt uit 1575. Foto Theo Leoné

maar lessen Russisch – waarom ook al weer?

“In de journalistiek aan het werk komen was lastig. Ik werd programmeur bij Reesink in Zutphen. Daar ontdekte ik dat beknopt schrijven erg handig is. Hoe beknopter je schreef, hoe eerder je werd uitgenodigd voor een sollicitatiebezoek.”

Het vertrek bij Reesink leidde tot een woordenwisseling. Wist Arend veel dat de regionale radio-omroep Rono in Enschede of de Graafschapbode in Doetinchem wel eens contact zouden kunnen opnemen met zijn werkgever?

Heideman maakte dat hij weg kwam en werd in 1972 nachtdirecteur/verslaggever in Doetinchem.

Wat volgde waren functies bij Tubantia, het Agrarisch Dagblad en het Deventer Dagblad. Met als intermezzo de rol van voorlichter bij de gemeente Neede in combinatie met freelancewerk voor een blad als Boerderij. Van tal van uitgaven, waaronder Twentse Post en Jaarboek Twente, was Arend eindredacteur. Regelmatig schreef hij historisch getinte boeken. Tijd genoeg. Was Heideman niet ook raadslid in de gemeente Borculo en reed hij drie keer de Elfstedentocht?

“De journalistiek brengt veel stress met zich mee. In je hoofd kun je dat wel verwerken. Ik heb best redelijk gezond geleefd. Het offer kwam in 2009

Boerenzwaluwen, herkenbaar aan hun kastanjebruine keel en voorhoofd, overwinteren in Afrika. Foto Arend Heideman

Arend Heideman: “De school was net een gevangenis. Ik zat liever in het bos.” Foto Theo Leoné

toen mijn hart een omleiding kreeg.”
 Vanaf 2011 is Heideman met pensioen. Stil zitten? Ho maar. Eindelijk vond hij de tijd om zijn rond de eeuwwisseling al begonnen boek over Gelselaar te voltooien. Zoals altijd bevlogen en voorzichtig, diepgravend en afgewogen. Je gaat toch niet onnodig mensen kwetsen? Aan de andere kant: voor de waarheid moet je niet wijken. Het vuistdikke werk zou 576 pagina’s gaan tellen. “In de oude kerk van Gelselaar, gebouwd in 1440, zaten nesten van boerenzwaluwen. De huidige waterstaatskerk uit 1841 heeft geen zwaluwengewelf – een woord dat ik zelf uitgevonden heb. Jammer dat de vogels zijn verdwenen.”
 Op de boerderij waar Arend zijn verhalen schrijft, blijven de zwaluwen trouw komen. Soms slechts drie paartjes, ook wel elf. Begin september vertrekken ze weer naar ergens in Afrika.

“Vanwege de zwaluwen hebben we een paar jaar langer de varkens aangehouden. Zouden de vogels zonder varkens en hun insecten wel terug komen? Toen we de varkens weg deden, hebben we voor een moddersloot gegraven. Voor de zwaluwen – ze blijven komen.”

Jan Willem Berns, gedreven behoeder van lokale historie

Geert Bekkering en Jan Hinke

Een einzelgänger met een sociaal hart. Een onderwijzman die graag initiatieven ondersteunde en plezier had in het helpen van anderen met zijn kennis en documenten. Onbedoeld kwam Berns dan op de voorgrond te staan, terwijl hij liefst achter de schermen opereerde. Een perfectionist was hij. Niet gemakkelijk voor zichzelf en soms ook niet voor anderen.

Wederopbouwjaren en studietijd

Jan Willem werd een half jaar na de Tweede Wereldoorlog in Enschede geboren als jongste in een katholiek gezin van zeven kinderen. Hij had er altijd plezier in om te vertellen dat hij gedoopt was in een café, in een zandstenen paardentrog, die als doopvont fungeerde. Deze noodvoorziening verving tijdelijk de doopkapel van de St. Jozefkerk aan de Oldenzaalsestraat. Hij groeide op in de wederopbouwjaren in een sfeer van optimisme dat die periode kenmerkte. In de wereld van zijn jeugd voerde de kleinschaligheid nog de boventoon, maar die was wel al aan het verdwij-

nen. In het bekoorlijke buitengebied van Enschede voelde hij zich als een vis in het water. De boerderijen, kerken en fabrieken die zijn jeugd stoffeerden, wekten bij hem al jong interesse in de geschiedenis en cultuur van de eigen omgeving. Deze belangstelling werd er niet minder om, toen die gekoesterde wereld vanaf de jaren zestig in snel tempo ontmanteld dreigde te worden en voor een groot deel ook werd. De kleuren van de boomrijke erven, de klanken van de roomse liturgie, de silhouetten van de imposante fabrieksgebouwen, hij zoog ze op als toonbeelden van idyllische schoonheid. Waar

Jan-Willem Berns spreekt bij de inhuldiging van het monumentje voor de eerste Joodse begraafplaats in Enschede aan de Molenstraat op 27 november 2016 (foto Margaret Brummer).

anderen bij de fabrieksstad Enschede het beeld hebben van eentonigheid en troesteloosheid, was dit voor Jan Willem het toppunt van romantiek. Hij zou er nooit van loskomen. Al vroeg ontstaat de behoefte om de uitingen van deze cultuur vast te leggen en te bewaren. Als kind begint hij al met het uitknippen van krantenartikelen, de basis voor zijn later zo imposante privé archief.

Hij kan goed leren en gaat naar de kweekschool. Toch schrikt hij er in eerste instantie voor terug om voor de klas te gaan staan en kiest voor een universitaire studie in de rechten. Dit brengt hem in de tweede helft van de jaren zestig naar Nijmegen, waar hij terecht komt in het spitsuur van de studentenprotesten. Hij kan er weinig mee, laat zich er niet al te zeer door afleiden en kan daarom betrekkelijk snel zijn studie afronden. Hij deed dat met een doctoraalscriptie over de merkenverdelingen in Twente in de 19e eeuw. Maar hij weet niet wat hij met zijn pas verworven titel aan moet en kiest toch weer voor het onderwijs. Het wordt een LOM-school en tot zijn pensioen zal hij in deze bijzondere vorm van onderwijs actief blijven.

Onderwijsman en streekhistoricus

Al tijdens zijn Nijmeegse jaren wordt Berns lid van de Oudheidkamer Twente en van de in 1968 opgerichte Stichting Historische Sociëteit Enschede Lonneker. Naast onderwijs heeft streekhistorie van vroegst af aan zijn warme belangstelling. Zowel bij de eerbiedwaardige OKT als bij de onstuimige SHSEL kan hij zijn ei kwijt. Het resulteert in diverse artikelen in hun tijdschriften als ook, vooral bij de SHSEL, in het lidmaatschap van diverse commissies. Van OKT en SHSEL was hij in zijn jeugdig enthousiasme ook al snel bestuurslid, maar liever hield hij zich met het vakwerk bezig. Zodra vervangers klaar stonden, trok hij zich dan ook terug. Al met al is hij toch een respectabel aantal jaren bestuurslid geweest, van de OKT vanaf 1966 en van de SHSEL tot 1980.

Van de commissies moet in de eerste plaats de boerderijcommissie van de SHSEL genoemd worden, hoewel hij officieel pas vanaf 1990 als zodanig lid was. Maar toen kon hij meteen de vrucht van jarenlange onderzoeken inbrengen. Doel van de boerderijcommissie is

o.a. het bestuderen van de geschiedenis van de boerderijen op het grondgebied van de gemeente Enschede. Tot op heden heeft het geleid tot drie feitenrijke publicaties over boerderijen van de voormalige marken Esmarke en Usselo. De boeken, resp. verschenen in 1993, 1998 en 2008 drijven vooral op de onderzoeksresultaten van Jan Willem. Ze behandelen zo'n 600 boerderijen. Zijn gegevens putte hij zowel uit de archieven als uit de mond van de boeren. Zijn daaruit ontstane contacten met de boerenfamilies maakten hem tot een graag geziene gast. Aan de keukentafel kwam ook al gauw het huidig wel en wee van de familie ter sprake. In een aantal gevallen ontwikkelde de 'hoeskönnige' Berns zich zelfs tot sociaal werker, in de rollen van pleitbezorger tot mantelzorger. Daarin kon hij zijn juridische en sociale kant heel goed kwijt.

Als lid van de binnenstadcommissie is hij heel wat keren in de bres gesprongen voor het behoud van waardevolle objecten. Burgers die verontrust zijn over stedelijke ontwikkelingen kunnen hulp krijgen. Ook bij stadsvernieuwingsprojecten adviseert deze commissie. Onder meer vanuit deze invalshoek kon je hem vaak tegenkomen bij opgravingen. Deze ontgingen hem nooit. Eenzelfde alertheid legde hij aan de dag als het ging om de monumentencommissie. Deze commissie van de SHSEL treedt met de gemeente in discussie over het te voeren monumentenbeleid. Uiteraard was hij ook betrokken bij de vroegere archiefcommissie van SHSEL, thans commissie documentatiecentrum. Officieel was hij maar kort lid, maar hij zorgde officieel wel voor een geregelde aanvoer van archiefmateriaal. Een zijpad was rond de eeuwwisseling zijn deelname aan de commissie die het werk beheert van kunstenaar Evert Rabbers. Dit hield onder andere het arbeidsintensieve werk in van het voorbereiden van tentoonstellingen. Om het commissie verhaal af te sluiten, hij was ook tientallen jaren lid van de gemeentelijke straatnamencommissie. Mede door hem, zijn veel oude veld- en boerderijnamen in de straatnamen bewaard gebleven. Maar een echte vergadertijger is hij nooit geweest. Het liefst opereerde hij vanaf de zijkant of op de achtergrond. Het mooiste vond hij het als hij een groep kon verrassen met een zelf gefabriceerd geschenk, zoals de commissie loakstenen en

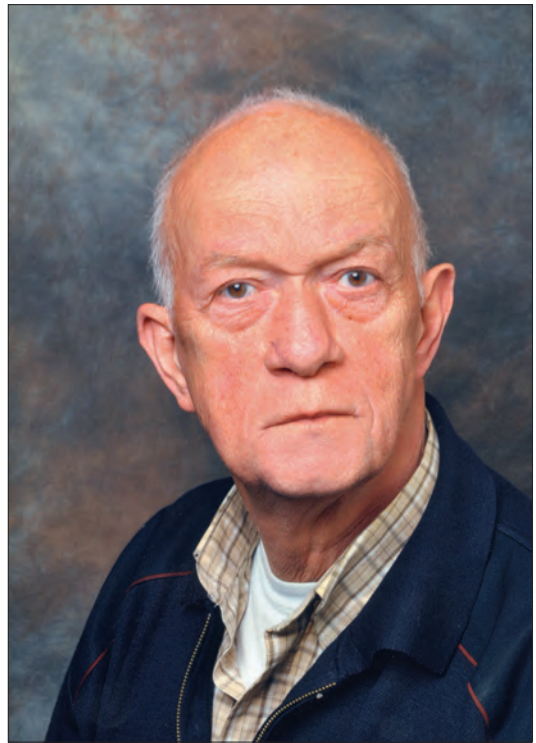
begraafplaatsen met een vervangende markenstein of een laakpaal; of het Ariëns Comité met een ANWB schild/bord op de pastorie van de Jacobuskerk. Maar vaker nog met foto's of ander materiaal uit zijn eigen archief.

Een mooi voorbeeld van zijn manier van handelen bij het behouden van cultureel erfgoed betreft de wandschildering met folkloristische taferelen, die gehangen heeft in het zitgedeelte van de 'Kegelbaan' van café-restaurant AB (Algemeen Belang) aan de Gronausestraat. Deze schildering werd in 1933 in opdracht van de eigenaars van AB vervaardigd door de reclamemaler/decorateur Wubbo de Groot. Toen het schilderij in 1990 vanwege verbouwing gevaar liep, kocht 'overbuurman' Jan Willem Berns het en schonk het aan de gemeente Enschede. Sinds 1994 hangt het nu in de Burgerzaal van het stadhuis.

Religie en folklore

Berns hield zich op talrijke manieren bezig met streekculturele en folkloristische gebeurtenissen. Te denken valt hierbij aan het organiseren van de midwinterwandeling in samenwerking met de commissie midwinterhoornblazers, het uitstippelen van excursies en routes (markensteinroute, grensstenenwandeling) vanuit de loakstenencommissie. Hierbij trad hij ook vaak op als gids/explicateur. Bij de palmpasenopectocht in Lonneker was hij minstens 20 jaar jurylid en anders kon je hem altijd nog tegenkomen als toeschouwer, bijvoorbeeld bij het Lonnekermolen Oogstfeest. Als het even kon bezocht hij ook bijzondere religieuze manifestaties, zoals het Oktoberlof in Hengelo en de Gerardusprocessie in Overdinkel. De Twentse taal had ook zeker zijn belangstelling. Als dichter of schrijver heeft hij zich er echter nauwelijks in geuit. Wel bezit de Twentse Taalbank twee woordenlijsten van hem.

Een bijzonder terrein van interesse was de kerkgeschiedenis van Enschede, vooral het rooms-katholieke aandeel daarin. Ook hierbij ging onderzoek hand in hand met strijd voor behoud. Met als mooiste voorbeeld zijn activiteiten voor zijn eigen parochiekerk, de St. Jozef aan de Oldenzaalsestraat. Eerst sloot hij zich rond 1990 aan bij acties voor het behoud van deze beeldbepalende neogotische kerk. Door middel van

Jan-Willem Berns (1945-2017).

rondleidingen probeerde hij kennis en liefde bij te brengen. Daartoe schreef hij in eerste instantie ook een flinke brochure. Toen de kerk in 1994 honderd jaar bestond, kwam hij met zijn omvangrijke studie over de Jozefkerk, waarin een uitgebreide parochiegeschiedenis werd verwerkt. Als onderwijsman kwam hij ook met een studie over het katholiek onderwijs in Enschede. Alphons Ariëns behoorde eveneens tot zijn favorieten. Het Ariëns Comité mocht menig keer zijn vondsten in ontvangst nemen. Ook de Enschedese kapelaan Reinier de Hosson, die als verzetsman in 1944 gefusilleerd werd, heeft hij verschillende keren voor het voetlicht gebracht. Hij bezat ook een enorme collectie bidprentjes. De meeste daarvan hebben een connectie met Twente, maar er zitten er ook duizenden onder die te maken hebben met overig Nederland en België. Veel bidprentjes komen dubbel voor, soms tot 4 à 5 keer aan toe, wanneer het prentje ook raakvlakken had met andere rubrieken. Een enkele keer begaf hij zich ook wel eens buiten het richterampt Enschede. Begin jaren '80 verschijnen er wat artikelen van zijn hand in het

blad Oald Hengel, grotendeels over boerderijen- en markenaangelegenheden, maar ook over dominee Ballot. Ook komt hier de jurist nog even boven drijven, wanneer hij een artikel wijdt aan het Woolderrecht.

Verzamelen en archiveren

In 2010 ontving Jan Willem een koninklijke onderscheiding voor al zijn heemkundige werkzaamheden, vooral zijn op de bres staan voor het behoud van waardevolle historische cultuurgoe-deren. Hij voegde de daad wel heel letterlijk bij het woord, toen hij graven c.q. grafstenen ging restaureren, al of niet in samenwerking met de stichting Oorlogsgraven. Dat deed hij vooral op de oude katholieke begraafplaats aan de Gronausestraat; in Lonneker en op het Boerenkerkhof aan de Deurningerstraat. Hij maakte de letters op de grafstenen weer leesbaar met een kurk gedoopt in de zwarte verf bij wijze van kwast.

Voor zijn werkzaamheden ten behoeve van de katholieke begraafplaats aan de Gronausestraat heeft hij zelfs nog een kerkelijke onderscheiding (de Willibrordpenning) gekregen.

Intussen ging het verzamelen en archiveren gewoon door. In zijn huis aan de Gronausestraat had hij twee verdiepingen beschikbaar, waar alles overzichtelijk geordend lag opgeslagen. Huis-kamer en gang waren meer de plaatsen van de voorlopige opslag en verwerking. Een computer kwam er niet aan te pas. Alles werd zeer nauwkeurig handmatig verwerkt of uitgetypt. Als het even kon, bevatte een document bijlagen met uitleg over hoe en wanneer hij aan het stuk was

gekomen, wat eventuele zegslieden (met vermelding van adres) er bij verteld hadden en bij wie je moest zijn voor verdere informatie. Als hij een document had dat raakvlakken had met verschillende onderwerpen, maakte hij even zoveel kopieën en bracht de kopieën onder bij elke toepasselijke rubriek. Ook de dozen en mappen waarin hij alles opborg zagen er onberispelijk uit. Hij moet aan zijn archiefwerkzaamheden kapitalen hebben uitgegeven. Al verzamelend en archiverend ontwikkelde hij zich tot een wandelende encyclopedie. Hij gaf ook lezingen, van buurthuizen tot oudheidkamers.

Wel was hij de laatste jaren al begonnen zijn archief te ontzamen, naar Oudheidkamer of Ariëns Comité of waar hij het ook maar op zijn plaats vond. Zo schonk hij in het jaar voor zijn overlijden aan het r.-k. archief Enschede 50 mooi geordende archiefdozen over het r.-k. verleden van Enschede. Daaronder een prachtige verzameling kopieën uit een bonte collectie van bronnen, die hij had laten inbinden tot een boek over de eerste Jacobuskerk van 1838. Dat ontzamen liep enigszins parallel met toenemende gezondheidsklachten. Berns was hartpatiënt en roker. Toen hij begin december 2017 maar niet verscheen op zijn vaste 'kostadres' (Ariëns Zorgpalet), trof men hem dood aan te midden van zijn documentatiemateriaal. Na een drukbezochte uitvaartdienst in 'zijn' Jozefkerk, werd hij te ruste gelegd op de Oosterbegraafplaats. Hij bereikte de leeftijd van 72 jaar, na altijd vrijgezel te zijn gebleven. Op zijn bidprentje stond, dat hij zijn levenswerk niet heeft kunnen voltooien. Dat

Detail van de wandschildering: het midwinterhoorn blazen.

zal slaan op de nog ontbrekende boerderijboeken. Wij hebben in dit artikel willen laten zien wat hij wel tot stand heeft mogen brengen.

En wat is er met zijn archief gebeurd, vraagt menigeen zich af. Twee mensen zijn een jaar lang twee dagen per week bezig geweest om al zijn documenten, foto's, bidprentjes en wat dies meer zij in kaart te brengen, te schiften, te sorteren en uiteindelijk over te dragen naar het Stadsarchief Enschede. De bidprentjes zijn eigendom geworden van de Stichting Genealogische Werkgroep Twente (SGWT), de opvolger van de NGV, afdeling Twente. Deze heeft het publicatierecht. Met als gevolg dat de namenindex op de website van de SGWT staat en de scans van de bidprentjes zelf op die van de NGV (Nederlandse Genealogische Vereniging). De bidprentjes zelf zijn eveneens opgeslagen in het Stadsarchief Enschede.

Publicaties van J.W.E. (Jan-Willem) Berns

Boerderijen in Enschede. deel 1: Esmarke 1. SHSEL-Broekhuis, 1993, 142 blz.

Boerderijen in Enschede. Deel 2: Broekheurne Usselo Rutbeek. SHSEL-Broekhuis, 1998, 319 blz.

Boerderijen in Enschede. deel 3: Usselo en Boekelo. SHSEL-Broekhuis, 2008, 243 blz.

W.J.E. Berns: Honderd jaar kerk en parochie St. Jozef te Enschede. Van de Berg, Enschede, 1996, 191 blz.

Katholiek onderwijs Enschede 1872 - ±1920. 1980, 31 blz.

Bijdragen en artikelen

Broekheurne, fascinerend gebied. In "Buurtkring Broekheurne 100 jaar", 2001. p. 54-63.

Erve 'De Kuper' - 'Jegerinck', Historie van het erve 'De Kuper', 'Jegerinck' en haar bewoners. In: Sinds jaar en dag; NGV Twente 1984-2009. 2009.

In 't Inschrien:

De erven Kolthoff en Spiele onder Enschede. Jrg. 4, nr.1 (1972), pag. 1-4

Architect Jan Stuyt opzichter bij de bouw van de St. Jozefkerk te Enschede. (Een stukje arbeidersemancipatie aan het eind van de vorige eeuw). Jrg. 14 (1982), pag. 1-6

In n Slipesteen:

Kleinste kerkje Enschede staat aan Schipholtstraat. Nr. 1(1985), p. 15

Wandschildering (540 x 139 cm.) met taferelen van Twentse folkloristische gebruiken, begin jaren '90 overgebracht van

'Tivoli' Oldenzaalsestraat door Alphons Ariëns
gesticht. Nr. 3(1985), p. 4-7
Het Wallenbeek in de marke Lonneker. Nr.
8(1987), p. 17
'Koopschool' begin deze eeuw al krap in het geld.
Nr. 11(1987), p. 13-15
AB nam eeuw geleden plaats in van boerderij 'De
Meijer'. Nr. 25(1991), p. 13-17
In memoriam: Herman Engbers Nr. 56(1998), p.
17-19

In Oald Hengel:

Wie helpt mee zoeken naar het echte officiële
wapen van de gemeente Hengelo. jaargang
5(1980), nr. 2, p. 1.
Oude balk (1748) van het erve Het Venterink in
de Hengelose oudheidkamer. jaargang 5(1980), nr.
2, p. 9.
Drie gevelstenen van het erve 'Venterink' in de
voormalige marke Woolde en in de huidige
gemeente Hengelo. jaargang 6(1981), nr. 1, p. 10.
W.J.E. Berns en H.J. Eising: 500 jaar
Woolderrecht. jaargang 7(1982), nr. 1, p. 14-15.
'Dominee A. Ballot, doopsgezind predikant te
Hengelo'. jaargang 7(1982), nr. 6, p. 7-9 en
jaargang 8(1983), nr 1, p. 9-11.

Varia

Beschrijving bij de rondleiding door de St.
Jozefkerk te Enschede
Enschede, 1979 8 bl, ill, 30 cm
Inventaris van het huissarchief van het "Erve
Perik" in de marke Lonneker, Richterambt
Enschede.
1980, 22 blz.
Doopsgezinde Gemeente Hengelo (O) - Inventaris
van een gedeelte van het archief 1800-1939 (1981)
Tivoli, vm. r.-k. arbeidersgebouw, sedert 1943
Apostolisch Genootschap, 1982
Monumenteninventarisatie Gemeente Enschede,
2003.
Korte schets van de historie van het erve De
Kuper. 2003
Brochure Inventarisatie van de uitgegeven
nummers van het blad 'Op de Velve' (1966-1992)
en het parchieblad 'Vierluik' (1993-2000) (2004)
Verzetsman Chris Vagevuur 1919-1944
Woordenverzameling Jan-Willem Berns, 1985
Lijst Jan-Willem Berns, 2013.

café-restaurant AB naar de Burgerzaal van het stadhuis van Enschede.

Jozef, Jacobus en Paapsche stoutigheden

Wim H. Nijhof

De Sint Jozefkerk aan de Oldenzaalsestraat in Enschede is sinds enkele jaren aangewezen als Eucharistisch Centrum van de parochie in Enschede. De keuze werd bepaald door een aantal factoren. De Sint Jacobuskerk, tegenover de Grote Kerk in de binnenstad, is slecht bereikbaar en in de directe omgeving is nauwelijks parkeergelegenheid. Elke zondag wordt in de Sint Jozefkerk een eucharistieviering gehouden. De Sint Jacobuskerk blijft in gebruik en biedt plaats aan bijzondere vieringen, evenals de Sint Jankerk aan de Haaksbergerstraat.

In zijn boek *Uit het land van katoen en heide* vertelt Ko van Deinse het verhaal van de Duitse grasmaaier, een hannekenmééier, die omstreeks het midden van de achttiende eeuw op reis naar Holland in Enschede even de Roomse kerk wilde bezoeken. Vóór hij binnenging, hing hij zijn pet op aan de buitenmuur van de kerk. De drost, die het toentertijd in het stadje te vertellen had, vond hierin een reden de kerk te sluiten. Voor straf moesten de katholieken veertien dagen lang naar de katholieke kerk in Glanerbrug. Het kerkje in Enschede werd pas weer geopend, toen aan de drost een ree met daarbij een potje geld was geschonken. Van Deinse: ‘Dergelijke voorvallen noemde men in die tijd “Paapsche stoutigheden” en meermalen moesten de kerken door de katholieken weer met een “gouden sleutel” worden geopend [1].

Op 20 mei 1750 werd Enschede geteisterd door een stadsbrand, die ook de ‘papenkerke’ verwoestte. Veel geld hadden de roomsen niet, maar een bedeltocht leverde uiteindelijk genoeg op voor de bouw van een nieuwe kerk. Het was een groot bedehuis, negentien meter lang en dertien meter breed, maar ‘de Paapse kerke’ was ‘langer en nog onvolmaakter dan haar voorgangster:

Het gangetje dat er heen leidde, heet thans nog Kerkgang. Ze had aan de Noord- en Zuidzijde hangzolders en daarboven een geheel rondlopende hangzolder, want het kerkje kon al spoedig het derde gedeelte der gemeente niet bevatten. Zelfs voor de preekstoel vond men geen plaats, die moest als ’t ware uit de grond opgericht worden [2].

In 1808 werd besloten dat in Twente de kerken en de kerkelijke goederen zouden worden

toegewezen aan de kerkelijke gemeente die ze op 1 januari 1810 in bezit had. Voor Enschede betekende het dat de protestanten de Grote Kerk op de Markt behielden, nooit zou dit godshuis weer een katholieke kerk worden.

Geregeld vielen mensen flauw

Dertig jaar later, op 24 juli 1838, luidden de katholieke kerkbestuurders in Enschede de noodklok, hun kerk was veel te klein, schreven ze in een rekest aan koning Willem I, de toestand was onhoudbaar. Ook het gemeentebestuur van Enschede kwam in actie. B&W schreven Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Christiaan Kramm (1797-1875) in Utrecht, een ervaren bouwmeester met een voorliefde voor neogotiek, ontwierp de Sint Jacobuskerk, die op 1 september 1842 kon worden ingewijd.

Herman Jan van den Brink, een wijnkoper die architect werd, mocht na de brand van 7 mei 1862 de nieuwe Sint Jacobuskerk ontwerpen. De kerk werd in 1864 ingewijd.

dat de stad sterk groeide door de uitzonderlijke groei in de textielindustrie en wezen de provinciale bestuurders erop, dat 'de R.K. Kerk indertijd zeer zwak is gebouwd, in de gemeenste buurt der stad is gelegen en voor gene vergroting vatbaar wegens de engte, waarin zij geplaatst is'.

Ook aartspriester Lambertus Engbers, pastoor in Vasse, de hoogste kerkelijke autoriteit in Twente, vond dat het bedehuis op een andere plaats zou moeten worden gebouwd en bovendien zou de kerk te klein zijn voor 1500 volwassenen, waarbij hij de kinderen en de vele bezoekers van de stad nog niet had meegeteld. Geregeld vielen mensen flauw, die door de overvolle gangen naar de frisse lucht moesten worden gebracht, uitermate storend voor de gelovigen [3]. Maar wat de katholieken in wezen tegenstond, was volgens de pastoor ...

... dat dit lokaal wat te na bij de protestantsche kerk ligt. Menigmaal heb ik gezien, dat de Eschboeren voorbij, na en van den ouden kerkhof afkomende in hunnen trotschen gang heentraden. Wanneer nu dit lokaal tot een R.K. Kerk gekozen werd en de gelovigen, die soms vóór de kerk wel eens in koppel bijeen wat staan blijven, mogte die wederkerige bejegening wel eens aanstoot kunnen verwekken en dan, mogte de bedoelde kerk eens een toren met klokken bekomen, zouden de Protestanten alligt voorwenden, dat dit

luiden hen in de godsdienstoefening hinderde; een afspraak om op de stadstoren ter eener tijd te luiden voor begin van beider gezinden godsdienst, zal te Enschede nooit ligt te bewerken zijn. Doch ik laat dit aan het oordeel van wijzeren over die soms de zaak beter kennen [4].

Datzelfde jaar nog kon het kerkbestuur een groot terrein kopen, aan de Markt, met voldoende ruimte voor een nieuwe grote kerk. En geld kwam er ook, veertienduizend gulden van het Rijk, maar wel met de bepaling dat de katholieken hun klokken mochten luiden op zonen feestdagen tussen half tien 's morgens en twee uur 's middags. Er werd ook een architect aangevozen, Christiaan Kramm in Utrecht, een ervaren bouwmeester met een voorliefde voor neogotiek. Kramm maakte een ontwerp, maar de hoofdingenieur van Waterstaat vond dat de kerk een stuk goedkoper kon worden gebouwd. Kramm bracht enkele veranderingen aan, die overigens weinig invloed hadden op de vormgeving van het bedehuis. Op 1 september 1842 kon de nieuwe kerk worden ingewijd. Toen de schrijver H. Boom in 1846 de kerk bezocht, vond hij 'onder de nieuwe kerken in Overijssel [...] deze wellicht de sierlijkste'.

Al in de jaren twintig van de vorige eeuw begon de Sint Jacobuskerk tekenen van verval te vertonen. Maar pas in 1933 kon de nieuwe kerk van Hendrik Valk, de bekende Brabantse kerkenbouwer, worden geconsacreerd.

Een fraaie kruiskerk

De stadsbrand van 7 mei 1862 trof ook de Sint Jacobuskerk, die geheel door de vlammen werd verwoest. Een jaar later kreeg Herman Jan van den Brink de opdracht een nieuwe kerk te ontwerpen; hij was een voormalige wijnkoper,

die van zijn hobby, de architectuur, zijn beroep had gemaakt. De katholieken waren zeer blij met het ontwerp dat de architect presenteerde. Van den Brink was uiteraard bijzonder ingenomen met de instemming van het kerkbestuur:

Moge ook menig bouwwerk, ten spijt van den bouwmeester, door de onkunde of de luimen van bouwheeren of kommissiën bedorven worden, hier was dit in geen deele het geval, en genoot de ontwerper het hoog gewaardeerde voorrecht, zijne plannen ongewijzigd en zonder inmenging van wie dan ook, te zien uitvoeren [5].

Het volgende jaar al werd de kerk geconsacreerd. Het was een fraaie kruiskerk, een bijzondere kerk ook, met drie beuken, uitgevoerd in de zogenoemde gotische stukadoorsgotiek, een vroege neogotische stijl. In 1864 werd de kerk ingewijd.

Ruim een halve eeuw later, in 1926, was de kerk sterk verouderd. Hoewel pastoor Groothuis zeer gehecht was aan zijn kerk – hij was 22 jaar pastoor in Enschede – besloot de aartsbisschop in Utrecht, dat de Enschedese katholieken een nieuwe kerk kregen. Maar wie mocht de nieuwe kerk ontwerpen? Daarover besliste ‘Utrecht’.

De Sint Jacobuskerk, een rijksmonument.

Neo-romaanse stijl

Toen het Enschedese kerkbestuur in 1931 van aartsbisschop Joannes Henricus Gerardus Jansen de voorbereidende maatregelen voor de bouw van een nieuwe kerk mocht starten, dacht ieder direct aan een forse, moderne stadskerk. Ge-

De Sint Jozefkerk in Enschede is sinds enkele jaren het Eucharistisch Centrum van de parochie in Enschede.

prikkeld waren de bestuurders ook door de enkele jaren geleden voltooide restauratie van de Grote Kerk aan de Oude Markt. En de nieuwe kerk moest ook het gevecht aan met het in aanbouw zijnde Stadhuis, ontworpen in Scandinavische stijl, door architect Gijsbert Friedhoff. Het was in die dagen gebruikelijk dat ‘Utrecht’ bepaalde wie een kerk mocht bouwen, maar het is niet onwaarschijnlijk dat de Enschedese kerkbestuurders hun voorkeur voor de Brabantse kerkarchitect Hendrik Valk aan de aartsbisschop van Utrecht hadden gemeld.

Hendrik Valk schiep in Enschede een rijksmonument [6]. In de redengevende beschrijving is in enkele woorden vastgesteld, dat de kerk ‘architectonisch is uitgevoerd in neo-romaanse stijl, zij het met gebruik van spitsbogen’ en de ruimtewerking ‘doet byzantijs aan’ [7]. De centraalbouw van de kerk met een dubbele koepel op een T-vormige plattegrond is opgetrokken in handgevormde bakstenen, de zogenoemde ‘kloostermoppen’. De koepels zijn met koper bekleed. De kerk valt vooral op door de asymmetrische gevel en de beide, in hoogte ver-

Het interieur van de Sint Jacobuskerk is van een verrassende schoonheid.

schillende torens, en de galerij met zeven rondbogen, met daarachter de houten deuren die toegang geven tot de kerkzaal [8].

In 1933 werd de kerk geconsacreerd door de aartsbisschop van Utrecht, monseigneur J.H.G. Jansen. Overigens stond niet iedereen handenklappend bij de kerk. Een journalist van de *Twentsche Courant*, het katholieke dagblad voor de regio, vond het 'Een alleszins merkwaardige kerk, vooreerst door de abnormale baksteenbouw als hoofdmateriaal variërende door blokken zandsteen en bij het binnentreden een vrij gezicht: alles schoon metselwerk door bekwame vakmensen.'

NOTEN

- 1 J.J. van Deirse, *Uit het land van katoen en heide*, Enschede, 1953, 251-252.
- 2 Van Deirse, o.c., 256-257.
- 3 J.H.R. Wiefker, *Sint Jacobuskerk na 150 jaar terug in centrum van Enschede*, in *n Sliepsteen*, nummer 31, 1992, 10-13.
- 4 Wiefker, o.c., 12-13.
- 5 H.J. van den Brink, *De St. Jakobskerk te Enschede*, in: *Bouwkundige Bijdragen*, 16de deel, 19-22. Van den Brink (1816-1883) bouwde kerken in o.m. Montfoort, Arnhem, Uithoorn, Heiloo, Wormer, Hillegom en Naaldwijk.
- 6 Het was in die jaren vrij gebruikelijk dat een architect die een werk had in een plaats die ver verwijderd was van zijn kantoor, een lokale architect inschakelde, om toezicht te houden op de bouw. Valk, die in het zuiden van het land woonde, schakelde voor de bouw van de Sint Jacobuskerk de Enschedese architect Johannes H. Sluijmer in. Ze kenden elkaar, beiden hadden als tekenaar gewerkt op het kantoor van kerkarchitect Wolter te Riele in Deventer. Johan Sluijmer had in 1929-1930 de Sint Marcellinuskerk in Boekelo gebouwd. Zie ook: Leo Sluijmer en Christian Sluijmer (red.) *Een halve eeuw religieuze bouwkunst door architecten Joh. Sluijmer en J.H. Sluijmer*, Stichting Bedehuizen Overijssel en Flevoland, 2018, 145.
- 7 Redengevende beschrijving rijksmonument 510596.
- 8 www.architectuurgidsenschede.nl.

Vijf jaar snuffelen in Delpher

Theo Leoné

Delpher is een bijzondere vindplaats. Vijf jaar al weer bestaat de website waarachter inmiddels meer dan honderd miljoen gedigitaliseerde pagina's schuil gaan. Met een paar klikken verzeil je in kranten, boeken en tijdschriften tot wel vier eeuwen oud. Aan het toegankelijk maken van de informatie werken, onder hoede van de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag, 107 erfgoedinstellingen mee.

Snel even door oude Twentse Couranten bladeren? Alleen 104 exemplaren uit 1945 zijn beschikbaar. Tubantia, De Tijd en De Waarheid (met hun regionale edities) scoren een stuk beter. Hoewel sommige gedigitaliseerde uitgaven tot 1995 reiken, ligt het accent in Delpher vooralsnog op de eerste helft van de vorige eeuw. Slechts 15 procent van alle beschikbare

publicaties is via het scherm in te zien. Elke maand worden aan de databank 850 pagina's toegevoegd, een monnikenwerk.

In de loop van dit jaar krijgt Delpher een nieuwe huisstijl. Gewerkt wordt ook aan de functionaliteit om straks op locatie te kunnen zoeken en een ingang te krijgen via traditionele straatnamen.

De toegankelijkheid van Delpher is internationaal gezien bijzonder. De initiatiefnemers slaagden erin om met veel uitgevers afspraken te maken over het auteursrecht. Daardoor kan van huis uit in grote bestanden gesnuffeld worden. Elders in de wereld moet nog steeds de gang naar de erfgoedbewaarders gemaakt worden om het fysieke product in te zien. In Nederland is zo'n hindernis inmiddels uitzondering.

Delpher, een steeds belangrijker bron voor historici.

Duizenden meters krantenarchief in de Koninklijke Bibliotheek.

Witte woningen monumenten van wederopbouw

Theo Leoné

Vooruitgang in Oost-Indonesië. Coloradokever bestand tegen vlammenwerper. Nieuwe regering in Hongarije. Op de vloer van Gagelstraat 4 in Hengelo is groot nieuws te vinden. De berichten komen uit de Twentsche Courant van 3 juni 1947. Voorpagina! Toen de krant nog drie dubbeltjes per week kostte. Een periode van zestig jaar lag het nieuws op mij te wachten. Onder de matten van de woning waarin ik ben opgegroeid. Voordat de nieuwe bewoners komen, moet mijn ouderlijk huis worden schoongemaakt.

De woning in het Veldwijk was in 1947 een lot uit de loterij. Wat is mooier dan een huisje op de hei? Een witte woning met een rood dak? Heel wat duurder natuurlijk dan de pensions aan de Mesdagstraat en Jacob Catsstraat, waar de Leoné's eerst gewoond hadden. Maar nu had je dan ook een bungalow met een lap grond. Zoiets was in Hengelo nergens anders te vinden.

Voor het leggen van de kokosmatten werden bij vrienden en bekenden kranten verzameld. De basis van fijn wonen is een goede ondervloer. Twentsche Courant, Trouw, De Waarheid. Maakt niet uit. Want papier is schaars. Je leest de oproep om beslist slechts één abonnement te

nemen. Papierschaarste. Gun ook anderen een krant.

De witte woningen van het Veldwijk trekken gelijk op met 't Kotte. Voor het witte dorp vlak bij de Ludgeruskerk worden afgebikte bakstenen uit de zwaar getroffen binnenstad gebruikt.

Beide projecten komen in 1947 gereed. Hengelo heeft volgens de berekening een tekort aan 1700 woningen. In de oorlogsjaren is nauwelijks bijgebouwd. Bovendien 450 onderkomens door bommen verwoest.

Het Veldwijk toont revolutionaire bouw. Tussen Pruisische Veldweg en het nog aan te leggen stadion – lange tijd het op drie na grootste van

Kranten als ondervloer, zestig jaar verborgen.

Nederland – komen 46 woningen. De bouwer? Bredero uit Utrecht. Het bedrijf denkt in prefab betonbouw een snelle oplossing te hebben voor de razende woningnood. De populaire Bredero-woningen verrijzen onder andere in Den Bosch, Coevorden en Enschede. Tot de bouwstroom stagneert. Waarom? Bredero heeft in 1944 noodwoningen gebouwd voor de door bombardementen getroffen burgers van Duisburg. Aanbestedingen gaan plotseling met een boog om Adriaan Bredero heen. Officieel zijn de verwijten nooit hard gemaakt. De lijst met opleverfouten is bij de woningen van het Veldwijk lang. Geen wonder. Goede bouwmaterialen zijn schaars en de gemeente roept op niet al te snel kritiek te hebben. “Wijs ook niet te gauw Sint Bureaucratis als hoofdschuldige aan”, zegt jurist R. de Wijs in het tijdschrift *Wederopbouw*. “Leg het accent bij de materialenschaarste.”

Gagelstraat 4, met destijds nog kleine ruiten.

Lekkende gootstenen, kierende voordeuren. Hier en daar ontbreekt een dakpan. Erger zijn de putjes aan de voorzijde van de woningen. De stank die daar uit komt is soms niet om te harden. Neem Pruisische Veldweg 39. Daar wordt op 2 juli 1947 vastgesteld dat de bewoner allesbehalve een zeurkous is. Ai! De wc-pot was niet aangesloten. Gedurende een periode van negen weken waren alle faecaliën – tja, daar gebruik je natuurlijk een moeilijk woord voor – onder de vloer gelopen. En wat was gebeurd met de klachten? De drollen waren in arren moede afgedekt met een laag zand. Die maatregel had niet geholpen.

De architectuur uit de wederopbouwjaren staat toenemend in de belangstelling. In Hengelo staat het onderwerp hoog op de agenda. De stad viert jaarlijks in september met tal van activiteiten de Maand van de Wederopbouw. De binnenstad en de wijk Klein Driene zijn door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed aangewezen als van bijzondere betekenis. Het stadhuis, de Europatunnel en de Rafaëlkerk gelden als rijksmonumenten. Tot de opmerkelijke plaatsen met een levendige herinnering aan de wederopbouwtijd behoren in Hengelo de witte wijken 't Kotte, het Engelse dorp en het Veldwijk. In steden als Arnhem, Breda en Nijmegen zijn de populaire naoorlogse noodwoningen op de lijst van monumenten gezet. In Twente ontbreekt nog een beschermde status.

Het populaire witte dorp in het Veldwijk heeft – geholpen door een flinke opknappbeurt in de jaren tachtig - de tand des tijds meer dan doorstaan. Het woord noodwoning werd al snel geschrapt ten gunste van de kwalificatie semi-permanent. De trotse bewoners zelf spreken over bungalows. Gaandeweg zijn ze geworden tot een monument van wederopbouwstad Hengelo. Net als 't Kotte, het Engelse dorp en de ingenieurswoningen in Vikkershoek. Alle gebouwd vlak na de oorlog met zijn vreselijke bombardementen. Als witte tekens van hoop. Als pioniersplanten kort na de woestijnen.

Winter in het Veldwijk.

Uit de collectie: Gespreksstof van Gerritdina

Adrie Strikker

Soms ontcom je er niet aan. Want ondanks alle zorgvuldigheid is er af en toe een collectie-item dat niet meer gerestaureerd kan worden. Zo ook een prachtige gestreepte wollen onderrok. Deze handgeweven onderrok is oorspronkelijk gedragen door Gerritdina. Zij werd geboren in 1882 en woonde in de omgeving van Usselo. Helaas is haar achternaam in het collectie-registratiesysteem niet te achterhalen.

Een aantal delen van de rok zijn nog in zeer goede staat. Weggooien is eigenlijk zonde. Er zitten immers vele uren handwerk in. In het kader van de circulaire economie kijk je tegenwoordig toch iets anders naar deze prachtige onderrok. Bewust omgaan met je bezit. Vroeger geboren uit noodzaak omdat er gemiddeld genomen gebrek was aan geld en middelen. Nu is de invalshoek anders, een overvloed aan middelen voor heel veel van ons. De jeugd vraagt zich terecht af of de aarde de steeds maar toenemende welvaart en consumptie wel aan kan. Technieken verbeteren. Hergebruik is een reële en noodzakelijke optie.

Toeval of niet, vorig jaar ontmoette ik Jolien Roesthuis uit Rossum. Jolien (23) is de oprichtster en eigenaresse van Old to Gold. Old to Gold verwerkt geliefde kledingstukken als voering in

een tas die is gemaakt van hergebruikt leer. Op deze manier kun je jouw bijzondere herinnering, behorend bij een dierbaar kledingstuk, laten

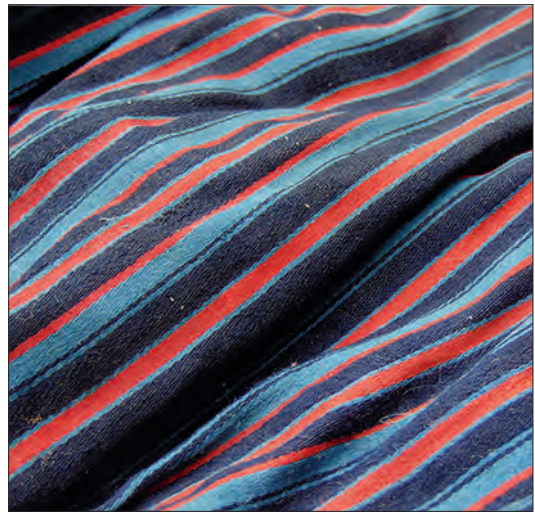
Wevers wollenrok.

verwerken in een tas die je naar eigen wensen kunt samenstellen. En op maat kunt laten maken, zodat je deze herinnering letterlijk iedere dag bij je kunt dragen. Oude materialen niet zien als afval, maar juist hergebruiken als nieuwe grondstof voor een bijzonder product. Bij Old to Gold draait alles om geleefde, gebruikte en geliefde materialen. Dit idee is door de Saxion Hogeschool te Enschede beloond met een 10 voor haar afstudeeropdracht behorende bij de opleiding Technische Commerciële Textielkunde.

Een leuke samenwerking is dus geboren. De goede delen van de gestreepte onderrok kunnen nog heel goed dienst doen als voering voor een tas. Het rode leer komt van "oude" design keukenstoelen. Het wordt een pracht exemplaar. Maar wat te doen met zo'n mooie tas met een bijzonder verhaal? Gewoon verkopen voelt voor beide niet goed. Op zoek naar een goed doel

Veilingitem handtas in wording.

Veilingitem handtas: de voering.

du. Het wordt de Stichting Kans voor een Kind. Stichting Kans voor een Kind vervult individuele wensen van kinderen uit Twente. Deze kinderen hebben het niet gemakkelijk door een lichamelijke of psychische ziekte ofwel door sociale of maatschappelijke omstandigheden. Jaarlijks vindt er in de Lutte bij Landhuishotel en Restaurant de Bloemenbeek een veiling plaats. De opbrengst van de avond gaat naar deze stichting. Ook zij zijn blij met dit bijzondere veiling-item. De tas heeft tijdens de veiling 700,00 euro opgebracht voor Stichting Kans voor een Kind. Toch een mooi bedrag voor afval in een nieuw jasje. Jolien en ik vragen ons stilletjes af wat Gerritdina, de draagster van de onderrok, van dit alles vindt.

Beeldenstorm in Zenderen

.....

Door een misverstand is in de vorige aflevering van 't Inschrien (2018-4) niet de definitieve versie geplaatst van "Beeldenstorm in Zenderen".

Auteur Nico Mol hecht er aan te verklaren dat hij zich distantieert van de onvoltooide versie die wel is verschenen.

SCHERVEN BRENGEN GELUK...

Ja, het zou heel goed een scherf van niks kunnen zijn. Aan de andere kant... Wie weet welk verhaal er achter schuilgaat. Of wat voor ommekeer hij over zeg 1000 jaar teweegbrengt.

U, als lid van de Oudheidkamer Twente, u doet natuurlijk geen scherf af als zomaar een scherf. Bovendien weet u dat de OKT veel meer in zijn bezit heeft en over veel en veel meer gaat dan alleen archeologische vondsten.

Hoe meer mensen dat met u zouden weten, hoe mooier natuurlijk. En hoe rooskleuriger en actiever ook de toekomst van de OKT. Over actiever gesproken: er is binnen de OKT van alles te doen. Vrijwilligers zijn dan ook van harte welkom. Voor administratieve werkzaamheden, voor ict, voor bestuursfuncties, als huismeester, voor tal van hand- en spandiensten, voor noem maar op.

...EN EEN ACTIEVE TOEKOMST VOOR DE OUDHEIDKAMER TWENTE

Iets voor u, OKT-vrijwilliger? Of voor iemand (hoeft nog geen OKT-lid te zijn) die u kent? Mailt u dan naar: vrijwilligers@oudheidkamertwente.nl of schrijf een briefje naar onderstaand adres.

OKT huis Stroinksbleekweg 12b, 7523ZL Enschede
T 053-4787447 E info@oudheidkamertwente.nl

*Vereniging Oudheidkamer
Twente*

